

Прокуратура України

**ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ПРОКУРАТУРА
НІЖИНСЬКА ОКРУЖНА ПРОКУРАТУРА**

вул. Овдіївська, 2, м. Ніжин, Чернігівська область, 16600, факс: (231) 3-18-48
e-mail: nizhin.prok@chrg.gov, web: https://nizhin.prok@chrg.gov
Код ЄДРПОУ 02910114

06.01.22 № 76 вих-22

На № _____ від _____

**Голові Верховної ради України
Руслану СТЕФАНЧУКУ**
Вул. Грушевського, 5,
м. Київ, 01008

Шановний Руслане Олексійовичу!

Повідомляю, що депутатський запит народного депутата України Зуба В.О. щодо надзвичайної екологічної ситуації на басейні річки Остер, перекриття гідроспоруд на вказаному об'єкті водного фонду та з інших питань Ніжинською окружною прокуратурою розглянуто.

Роз'яснюю, що відповідно до ст. 131-1 Конституції України прокуратура здійснює: підтримання публічного обвинувачення в суді; організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідування, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку; представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом.

Відповідно до ч. 3 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру» на прокуратуру не можуть покладатися функції, не передбачені Конституцією України.

Разом з цим, стан дотримання природоохоронного законодавства перебуває на постійному контролі окружної прокуратури.

Так, щодо можливого розорювання витоків річки Остер на території колишнього Бахмацького району, встановлено, що одному із суб'єктів господарювання Бахмацькою райдержадміністрацією ще у 2005 році надано в оренду із земель запасу для ведення фермерського господарства земельні ділянки сільськогосподарського призначення з видом угідь – сіножаті. При цьому, згідно експертних досліджень частина земельних ділянок знаходиться в межах нормативних розмірів прибережної захисної смуги р. Остер.

Крім цього, у порушення вимог закону та умов договору фермерським господарством здійснено розорювання земельних ділянок та їх використання для вирощування сільськогосподарських культур.

Ніжинська окружна прокуратура
06.01.2022 №76ВИХ-22

арк.1

Таким чином, своїми діями орендар самостійно змінив вид угідь земельних ділянок, що призвело до невиконання договірних умов землекористування в частині використання їх не за цільовим призначенням та з порушенням природоохоронного режиму використання земель водного фонду.

Реагуючи на виявлені порушення, з метою встановлення підстав для вжиття заходів представницького характеру щодо розірвання договору оренди у судовому порядку, окружною прокуратурою направлено листа до Бахмацької об'єднаної територіальної громади, що наразі є розпорядником цих земель, у якому повідомлено про виявлені порушення.

За результатами його розгляду рішенням сесії об'єднаної територіальної громади від 08.06.2021 припинено право оренди фермерського господарства спірними земельними ділянками загальною площею майже 30 га.

Вказані обставини також перевірялися під час досудового розслідування Відділенням поліції № 1 Ніжинського районного відділу поліції ГУНП в Чернігівській області кримінального провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 197-1 КК України.

Водночас, прибережна захисна смуга не є водоохоронною зоною у розумінні диспозиції ч. 2 ст. 197-1 КК України, а для кримінальної відповідальності за самовільне зайняття земельної ділянки потрібна наявність значної шкоди, яка станом на 2020 рік становить 105,1 тис. грн., а в даному випадку її розмір становив лише 32,5 тис. грн., які відшкодовано добровільно. Тому було прийнято законне рішення про його закриття у зв'язку із відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення, а винних осіб притягнуто до адміністративної відповідальності.

Територіальними органами Національної поліції розслідуються і інші аналогічні кримінальні провадження у яких встановлено шкоду, яка добровільно відшкодована, а винні особи притягнуті до адміністративної відповідальності.

За результатами опрацювання інформацій та матеріалів перевірок органів контролю підстав для вжиття заходів представницького характеру за даними фактами наразі не встановлено.

Щодо перекриття гідроспоруд біля с. Махнівка окружною прокуратурою опрацьовувалась інформація Деснянського басейнового управління, за якою внаслідок водогосподарського будівництва р. Остер на території Чернігівської області є магістральним каналом меліоративної системи «Остер» та відноситься до основних фондів Держводагентства, в тому числі і гідротехнічна споруда РШ № 18А біля с. Махнівка на території Плисківської сільської територіальної громади.

З метою створення і підтримання на осушуваних землях оптимального водно-повітряного режиму, виконання гідротехнічних заходів з попередження виникнення та ліквідації пожеж на осушених торфових землях, затримки на максимально тривалий час рівнів води в меліоративних каналах біля полів, де можливе виникнення осередків торф'яних пожеж, на меліоративних системах

встановлюються режими роботи водогосподарських систем в після повеневий меженний період.

Відповідно до затвердженого Чернігівською обласною комісією з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій 18.03.2021 «Комплексного плану заходів обласних управлінь щодо протидії масовим пожежам лісів, торфовищ і сільгоспугідь у весняно-літній період 2021 року», наказу Деснянського БУВР від 11.02.2021 № 21 щодо першочергових завдань у сфері водного господарства на 2021 рік, восени 2020 року проведені заходи по регулюванню поверхневого стоку у відкритій мережі каналів меліоративних систем шляхом попереднього шлюзування, на ділянці осушених торфових земель близько 400,0 га, де розташований магістральний канал р. Остер.

Разом з тим, на період літньої межні на ділянці магістрального каналу водогосподарської системи, з метою недопущення виникнення надзвичайної ситуації та створення запасу води для пожежогасіння, проведено регулювання води на регулюючій гідротехнічній споруді РШ № 18А МК.

Наразі за результатами обстеження спеціалістами управління встановлено підвищення нормального підпірного рівня води у верхньому б'єфі споруди від проєктних значень на 20 см та вихід води з магістрального каналу на заплаву територію.

Згідно листа Деснянського БУВР з метою стабілізації водогосподарської обстановки управлінням будуть вжиті заходи по демонтажу тимчасових дерев'яних шандорів на РШ № 18А для встановлення нормального підпірного рівня у верхньому б'єфі до відмітки 2,4 м та забезпеченню санітарних витрат нижче за течією. З переходом водогосподарсько-меліоративного комплексу до режиму роботи в осінньо-зимовий період управлінням розпочаті заплановані ремонтно-доглядові роботи з розчищення водопропускних частин споруд від ґрунтових наносів для забезпечення вільного проходження води в боковій мережі каналів, пониження рівнів води на прилеглих меліоративних землях, проходження санітарних витрат вниз по течії.

Наявність незаконно збудованих перегороджуючих земляних споруд в руслі магістрального каналу вищезазначеної ділянки р. Остер під час обстеження не встановлено.

За інформацією Деснянського басейнового управління водних ресурсів на ділянці р. Остер с. Крути у 2016 році побудована водопровідна гребля з водопропускною трубою відповідно до проєкту «Влаштування тимчасової перемички на о/с «Остер» МК Остер, ПК 1487+50 в Ніжинському районі Чернігівської області» для заакумулювання поверхневого стоку з метою підтримання рівня ґрунтових вод на території с. Крути та використання води в цілях пожежогасіння, в тому числі на торфових землях.

За результатами обстеження основних меліоративних фондів, випадки створення земельних насипів на магістральному каналі відсутні.

Також, Деснянським БУВР попередньо опрацьовано інформацію щодо поверхневого забору води з річки Остер і встановлено наступне.

Поверхневий водозабір із р. Остер здійснюють 4 підприємстваводокористувача: ТОВ «Соломія», ТОВ «Овочева група», ФОП та ТОВ «Данівка-Агро» на підставі дозволів на спеціальне водокористування.

Метою водокористування є виробничі потреби та зрошення. Поверхневий забір води із р. Остер здійснюється пересувними насосними станціями. Інформація щодо порушень водокористувачами водного законодавства відсутня.

Також, за інформацією Деснянського БУВР у минулому році усунуто земляні перемички біля с. Березанка, а в поточному – біля с. Переяслівка.

Тому заходи реагування окружної прокуратурою не вживалися.

У разі незгоди з прийнятим за зверненням рішенням заявник вправі оскаржити його прокурору вищого рівня або до суду.

Про результати розгляду звернення окружною прокуратурою письмово проінформовано автора запиту та Ніжинську районну раду.

З повагою

**Керівник Ніжинської
окружної прокуратури**

Ігор ЛАЙЛО